

VACzoetermeer

*adviescommissie voor de
woningbouw en
woonomgeving*

JAARVERSLAG 2021

Voorblad: impressie van het eerste project van de Entree, Terra Nova.

VAC *zoetermeer*

*adviescommissie voor de
woningbouw en
woonomgeving*

Jaarverslag 2021

Inhoudsopgave

1.	Voorwoord	.....	5
2.	Doelstelling en werkwijze	.....	6-7
3.	Ontwikkelingen	.....	8
4.	Activiteiten en bijeenkomsten	.....	9-10
5.	5.1 Adviezen 2021 inleiding	.....	11-15
	5.2 Adviezen	.....	16-21
6.	Knelpunten uit de adviezen	.....	22
7.	Samenstelling VAC-Zoetermeer 2021	.....	23

1. Voorwoord Jaarverslag 2021

Graag biedt de Vrijwillige Advies Commissie (VAC) voor Woningbouw en Woonomgeving Zoetermeer u het jaarverslag 2021 aan.

Het jaar 2021 was door de coronacrisis weer een bijzonder jaar. Desondanks zijn met veel inzet van de vrijwillige VAC leden 16 adviezen gegeven. Er zijn helaas vanwege de coronacrisis geen bezichtigingen vlak voor de oplevering van de woningen mogelijk geweest. VAC Zoetermeer is in de gelegenheid geweest galerie Franx, vlak voor de oplevering, te bezoeken.

Om kennis te nemen van de bouwplannen in Zoetermeer worden door de VAC de vergaderingen van de stadsbouwmeester regelmatig bijgewoond.

Naast de uitgebrachte adviezen heeft de VAC dit jaar gesprekken gevoerd met de woningcorporaties, De Goede Woning en Vidomes. Met De Goede Woning is een opzet gemaakt om een WKO (WoonKwaliteitsOnderzoek) voor te bereiden.

De samenwerking met de Toegankelijkheidsraad (TR) wordt door de VAC gewaardeerd en als leerzaam en prettig ervaren. Op uitnodiging van de TR heeft de VAC een cursus over "ouderen en wonen" bijgewoond.

De presentaties van bouwplannen van de gemeente worden regelmatig bijgewoond, al dan niet digitaal. Dat geldt ook voor lezingen van het ArchitectuurPunt Zoetermeer.

De nieuwe wet WBTR (Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen) is door een VAC lid bestudeerd en heeft gekeken naar wat deze wet voor VAC Zoetermeer betekent.

In de loop van dit verslagjaar heeft de VAC haar lidmaatschap van het landelijk overlegorgaan VACpunt Wonen, opgezegd.

Helaas heeft de VAC ook dit jaar van een trouw VAC lid afscheid genomen.

Fred Haasnoot is 13 jaar een zeer betrokken lid geweest.

VAC Zoetermeer heeft met plezier een bijdrage geleverd aan het boekje voor de Open Monumentendag 2021. Begin januari heeft de VAC haar eigen website in gebruik kunnen nemen. Op de website is meer informatie over de VAC en haar werkzaamheden te vinden.

Tenslotte hoopt de VAC voor 2022 de goede contacten te onderhouden met de afdeling Bouwen en Wonen van de gemeente Zoetermeer, de twee woningcorporaties (De Goede Woning en Vidomes) en met de particuliere projectontwikkelaars, die actief zijn of actief worden in Zoetermeer.

Tevens hoopt de VAC betrokken te blijven bij te bouwen woningen en bouwtekeningen te mogen ontvangen om er een VAC-advies over te geven.

Met de wetenschap dat er de komende jaren veel gebouwd gaat worden in Nederland en dus ook in Zoetermeer, hoopt VAC Zoetermeer daaraan een goede bijdrage te mogen leveren. Dit ten behoeve van het woonplezier van de toekomstige bewoners van deze te bouwen woningen, appartementen of getransformeerde woningen van kantoorpand naar woningen.

Anita Mans -Bok
Voorzitter VAC Zoetermeer

2. Doelstelling en werkwijze

2.1 Doelstelling.

De doelstelling van de VAC is zich in te zetten voor het realiseren van kwalitatieve, toegankelijke, levensloopgeschikte en gebruiksvriendelijke bestaande- en nieuw te bouwen woningen voor de inwoners van de gemeente Zoetermeer.

VAC Zoetermeer tracht haar doelstelling te bereiken door:

- Het behartigen van woonconsumentenbelangen vanuit de visie van de gebruiker.
- Het bevorderen van woonkwaliteit en leefbaarheid.
- Gesprekspartner te zijn van de gemeente, corporaties, ontwerpers, opdrachtgevers en uitvoerders.
- Structureel overleg te voeren met de gemeente en wooncorporaties.
- Deel te nemen aan klankbordgroepen c.q. bewonersklankbordgroepen.
- Aan te schuiven bij de stadsbouwmeester en te overleggen. Sinds september heeft Zoetermeer een nieuwe stadsbouwmeester dhr. Ronald Knappers. De vorige stadsbouwmeester dhr. J. Roelofs is ruim 8 jaar stadbouwmeester geweest en heeft helaas digitaal afscheid moeten nemen.

2.2 Werkwijze.

VAC Zoetermeer beoordeelt bouwtekeningen, in de voorontwerp en definitieve ontwerpfase, van nieuw te bouwen woningen en relevante renovatie/herstructureringsplannen. Structuurvisies, (voor)ontwerp bestemmingsplannen en andere plannen voor de woonomgeving werden ook door de VAC beoordeeld. De VAC adviseert betrokken partijen over de optimale gebruikskwaliteit van de woningen, zoals vastgelegd is in de WoonKwaliteitWijzer, kort samen te vatten in de volgende zes criteria:

- Bruikbaarheid en doelmatigheid; zijn er meerdere activiteiten mogelijk, gelijktijdig of na elkaar.
- Toegankelijkheid en bereikbaarheid; zijn de ruimten goed toegankelijk voor bijvoorbeeld ouders met een kinderwagen, rolstoelers, kinderen en slechtzienden, dus voor eenieder.
- Veiligheid; dit is een breed begrip en behelst zowel fysieke-, sociale- als verkeersveiligheid.
- Comfort, hygiëne en gezondheid; hoe is het gesteld met (dag)lichttoetreding, frisse lucht, verwarming en uitzicht.
- Duurzaamheid; duurzaam bouwen betekent het beperken van energie- en grondstoffengebruik, maar er moet ook rekening gehouden worden met toekomstige woonwensen en comfort.
- Onderhoudsvriendelijkheid; is de woning goed en makkelijk schoon te maken en te onderhouden.

De VAC toetst bij voorkeur bouw- en renovatieplannen in een zo vroeg mogelijk stadium zodat aanpassingen c.q. wijzigingen in het project nog kunnen worden doorgevoerd. Dit geldt ook voor seniorenhuisvesting en plannen voor het levensloopbestendig maken van bestaande woningen.

Nadat een advies is verzonden maakt de VAC graag een afspraak om in een persoonlijk gesprek het advies toe te lichten. Daarbij wordt vaak duidelijk welke onderdelen van het advies worden overgenomen en waar nog eventuele knelpunten zitten. Vlak voor oplevering van een project wordt zo mogelijk een bouwbezoek gebracht, waarbij bekeken wordt in hoeverre de VAC-adviezen daadwerkelijk uitgevoerd zijn.

Zo mogelijk houdt de VAC één keer per twee jaar een WoonKwaliteitsOnderzoek. Daarmee kan een indruk worden verkregen van de woning, het woongebouw en de woonomgeving. De informatie die hieruit voortvloeit, zowel positief als negatief, kan voor de opdrachtgever van grote waarde zijn bij de ontwikkeling van nieuwe projecten.

3. Ontwikkelingen

Na de recessie van 2008 is Nederland in 2016 de crisis te boven. De economie was gekrompen en het werkloosheidspercentage was hoog. Tijdens die periode heeft de bouw stilgelegen en zijn er nauwelijks nieuwe woningbouwplannen ontwikkeld.

De grote vraag naar meer woningen wordt hier mee niet beantwoord.

Sinds 2010 zijn er jaarlijks 35.000 woningen te weinig bijgebouwd.

Zo zijn er in 2016 200.000 woningen te weinig.

Volgens een rapport van vlak voor de zomer van 2020 staan er in het hele land nu 331.000 woningen te weinig en dat tekort zal de komende jaren verder oplopen, tot 419.000 in 2025.

Ook de VAC Zoetermeer is geconfronteerd geweest met deze woningbouwstop.

In de periode 2011 t/m 2016 heeft de VAC gemiddeld 6 woningprojecten per jaar beoordeeld.

In 2017 is dat aantal gestegen naar 14. In 2018 zijn dat er 18, in 2019 zijn dat er 16, in 2020 zijn dat er 21 en in 2021 zijn er weer 16 woningbouwprojecten van een advies voorzien.

Voor de nabije toekomst verwacht de VAC, gezien de doelstelling van de gemeente Zoetermeer, ook voldoende woningbouwprojecten te mogen beoordelen.

Ook in Zoetermeer is de druk op de woningmarkt groot en neemt snel toe. Er zijn zo'n 700 woningen per jaar nodig om aan de behoefte te voldoen. Zoetermeer wil de komende 10 tot 15 jaar 10.000 woningen bouwen en er wordt gezocht naar mogelijkheden om dit aantal op termijn uit te breiden tot in totaal 16.000 woningen.

Naast het ontwikkelen van nieuwbouwprojecten, zoals hierna vermeld, worden er in de gemeente Zoetermeer bestaande kantoorgebouwen getransformeerd naar woningen. Ook worden er kantoorgebouwen gesloopt om plaats te maken voor nieuwbouwwoningen. Over het algemeen worden er op de plaats van de te slopen kantoorgebouwen hoogbouwplannen ontwikkeld die veel weerstand bij omwonenden oproepen.

Van het gebied aan weerskanten van de Afrikaweg en rond de Mandelabrug wil Zoetermeer een nieuwe stadswijk maken met een aantrekkelijke mix van ongeveer 4.500 nieuwe woningen, bijbehorende voorzieningen en groen.

Eind 2021 heeft de VAC het eerste project van de Entree, Terra Nova, bekeken en van adviezen voorzien.

Met de ontwikkeling van Kwadrant B&F wordt de woningvoorraad binnen zeven jaar aangevuld met ongeveer 536 woningen. Het plan Kwadrant B&F betreft de herontwikkeling van de voormalige volkstuinen ten zuiden van de Australiëweg en ten westen van de Oostweg. De gemeente wil dit gebied omvormen naar een groen-stedelijk, parkachtige woonomgeving. De Edisonstraat die het gebied nu nog doorkruist, wordt omgelegd zodat deze om het nieuwe woongebied heen loopt. Eind 2021 heeft de VAC een advies over de omgeving gegeven.

4. Activiteiten en bijeenkomsten:

- Ontwerp Website VAC Zoetermeer,
- Beoordeling en advies maken van 16 projecten,
- Digitaal VAC-vergaderen,
- Digitaal bijwonen vrijwilligers-bijeenkomst,
- Bijwonen stadsbouwmeesteroverleg
- Bijwonen online meeting Feitel en Schotanus, lezing van architectuurpunt over woonvormen Zoetermeer
- Vooroverleg voor gesprek met wethouder Paalvast,
- Bijwonen presentatie gezonde woonomgeving,
- Digitaal overleg ERA Rokkeveen,
- Overleg met WAC Hollands Midden,
- Digitaal overleg met secretaresse, Anke Doolmen, van wethouder Paalvast,
- Interview t.b.v. Monumentendag met Margriet Panman
- Bestudering WBTR en de gevolgen voor VAC Zoetermeer,
- Bijwonen digitale bespreking met Doemee Eleanor Rooseveltlaan,
- Bijwonen online bijeenkomst Bouwen zonder afval,
- Bijwonen online bijeenkomst circulair bouwen,
- Bezoek Franx (Terra Art) vlak voor oplevering,
- Vooroverleg voor nieuwe website,
- Overleg met websitebouwer,
- Aanpassen statuten conform WBTR,
- Bijeenkomst leuk en gezond ouder worden,
- Bijeenkomst architectuurpunt lezing over woonvormen voor senioren,
- Intern overleg WKO Saturnusgeel,
- Bezoek locatie Saturnusgeel met DGW (opdrachtgever),
- Vragenlijst uitwerken WKO en overleggen,
- Bezoek energiebeurs Den Bosch,
- Cursus BPT, met TR-raad waar VAC met 3 leden bij mocht zijn,

Impressie cursus BPT

- Bijeenkomst woonvormen over stadslezing en boekpresentatie: Jan Sterenberg,

Bijeenkomst architectuurpunt bij de uitreiking aan wethouder Paalvast van het boek " Wonen in de jaren 70" van Jan Sterenberg.

- Bijwonen stakeholders bespreking Vidomes,
- Overleg met Breevast t.b.v. De Entree,
- Bijwonen digitale bijeenkomst Edisonpark.

5. Adviezen in 2021

5.1 Inleiding

In 2021 heeft VAC Zoetermeer 16 projecten beoordeeld, die tezamen ongeveer 1400 woningen inhielden. Het waren interessante projecten om een advies uit te brengen. Een tweetal grote projecten, Palenstein en Terra Nova worden hier nader beschreven.

A. Palenstein, 239 woningen

In 1966 is men begonnen met het bouwen van zo'n 3000 woningen in Palenstein. Palenstein, één van de eerste nieuwe stadsdelen van Zoetermeer, was na ruim veertig jaar aan een opknapbeurt toe. In 2006 is begonnen met een grootschalig project om Palenstein te hervormen. Dit project omvat onder andere het renoveren of slopen van een aantal flatgebouwen. De bouwplannen van Palenstein zijn in drie deelgebieden te onderscheiden.

5. Deelgebied C, de locatie van de voormalige flats aan de Goeswijn van der Poellaan en de Dirc van de Doortogelaan.
6. Deelgebied D, de locatie van het nu nog bestaande winkelcentrum.
7. Deelgebied G, de locatie van de flat aan de Diederik van Teilingenlaan

De bouwplannen, van de wijkvisie uit 2012, zijn inmiddels geoptimaliseerd en aangepast aan de huidige ontwikkelingen en de toenemende behoefte aan woningen. Dit betekent dat er in de deelgebieden meer woningen zijn gepland dan negen jaar geleden. Gemeente Zoetermeer en de woningcorporaties De Goede Woning en Vidomes bouwen nu samen met de bewoners aan een nieuw Palenstein. Hun gezamenlijke missie is een gezinsvriendelijke stadswijk te creëren, met ruimte voor individualiteit en verscheidenheid.

De bouwtekeningen van de deelgebieden C en G zijn in 2021 door VAC Zoetermeer beoordeeld.

Deelgebied/Vlek C, Singelbuurt

De Singelbuurt bestaat uit de ontwikkeling van 67 sociale huurappartementen en 53 grondgebonden koopwoningen.

Het L-vormige woongebouw bevat 67 twee- en driekamerappartementen, waarvan het hoogste gedeelte uit 9 woonlagen en het laagste gedeelte uit 4 woonlagen bestaat. Het gebouw is rollator toegankelijk en op het lage gedeelte van het gebouw komt een mos sedum dak. De 53 ééngezinwoningen zijn verdeeld over 3 woningtypen. De woningen voldoen aan de hedendaagse normen. Voor een optimaal comfort wordt er niet alleen vloerverwarming toegepast maar ook vloerkoeling. De woningen worden natuur inclusief gebouwd. Zo worden in de muren verschillende nestkastjes gemetseld en wordt het afvoerwater slim benut voor de watertoevoer aan de geïntegreerde exclusieve plantenbakken.

In het project worden ook 3 houten CLT (Cross Laminated Timber) woningen gerealiseerd. Bouwen in CLT betekent dat al het beton en metselwerk wordt vervangen door sterke massief houten constructieplaten. Deze woningen krijgen door het materiaalgebruik een heel eigen uitstraling en worden dus klimaatvriendelijk gebouwd.

Impressie gebouw: Palenstein Steenhuis Bukman Architecten.

Impressie Singelbuurt Palenstein

Deelgebied/Vlek G, De Tuyn van Palenstein

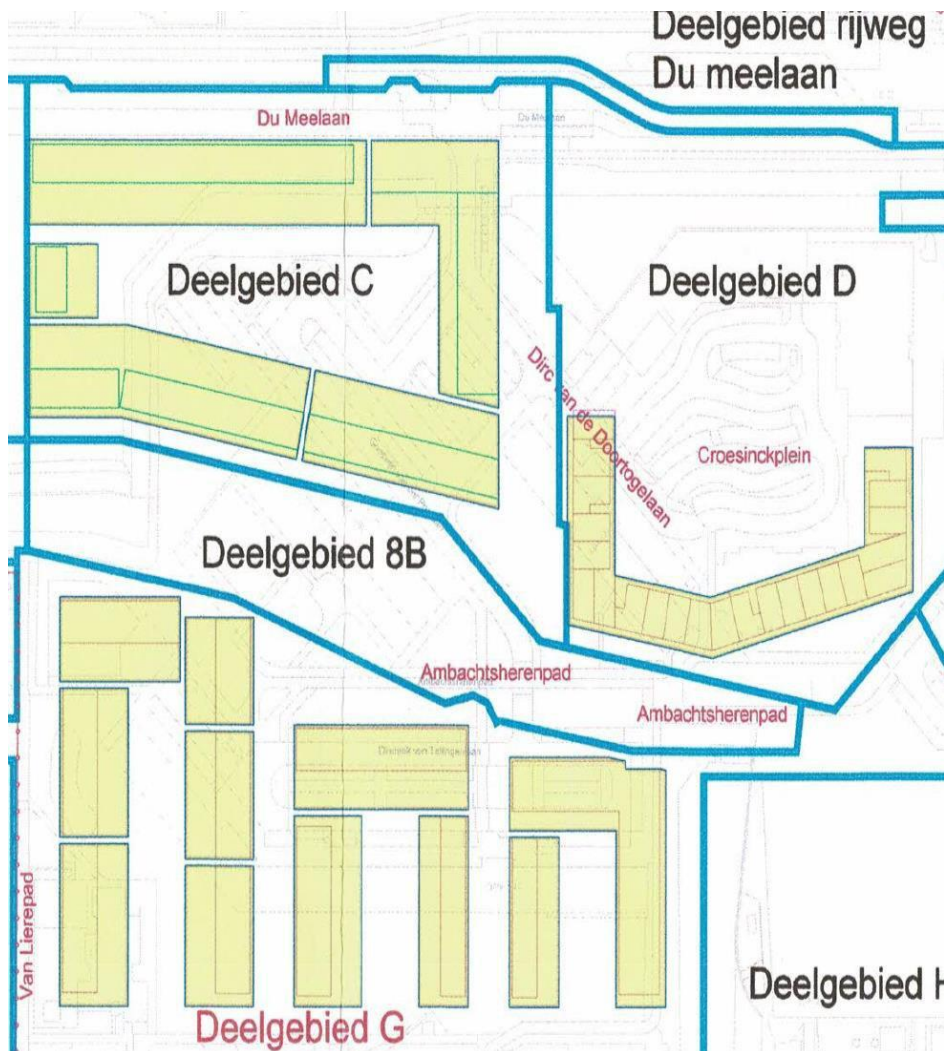
Dit gebied bevindt zich ten oosten van het bestaande Sandrinapad, direct ten zuiden van de reeds gesloopte Diederik van Teilingenflat.

Op het terrein waar voorheen de Diederik van Teilingenflat stond komen 63 huurwoningen (waarvan 46 appartementen en 17 ééngezinswoningen) en 56 koopwoningen (waarvan 22 herenhuizen en 34 ééngezinswoningen). De woningen worden ook duurzaam gebouwd en zullen voldoen aan de hedendaagse normen. Er is eerst begonnen met het boren van de bodemwarmtepomp. Deze woningen worden gasloos gebouwd. De geplande oplevering voor deelgebied C en G is in 2023.

Impressie De Tuyn van Palenstein

Overzicht deelgebieden Palenstein.

B. Terra Nova, 393 woningen

Met de transformatie gaat een lang gekoesterde wens in vervulling om dit leegstaande kantoorgebouw te transformeren. Deze transformatie is onderdeel van de nieuwe stadswijk van Zoetermeer "De Entree".

Breevast en ZBG gaan het kantorencomplex Terra Nova in Zoetermeer transformeren tot woningen en een gezondheidscentrum. De start van de transformatie is gepland voor eind 2021 en het project zal naar verwachting medio 2023 worden opgeleverd.

De transformatie Terra Nova aan de Boerhaavelaan 1-7 bestaat uit 393 woningen, waarvan 106 sociale huurwoningen, 98 middel dure huurwoningen en 189 koopwoningen. Het appartementencomplex is onderverdeeld in gebouw A, B en C. Daarbinnen bevat het woonprogramma ook 30 zorgwoningen en er is ruimte gehouden voor een nieuwbouw gezondheidscentrum langs de Boerhaavelaan.

De bouwtekeningen van het appartementencomplex, gebouw A, B en C, heeft VAC Zoetermeer beoordeeld.

Impressie Terra Nova

Bron: site Gemeente Zoetermeer

Bouwbezoek "Kunstgarage Franx".

Met het nieuwe adres van Terra Art Projects gaat deze voortaan door het leven onder de naam Franx. Die naam is niet toevallig gekozen. Het pand werd in 1923 door de pionier Dirk Franx gebouwd.

Naast de gebruikelijke adviezen voor woningen en woonomgeving heeft VAC Zoetermeer de afgelopen jaren vragen gekregen van Franx voor het adviseren van een omgebouwde garage naar een kunstgalerie, voorheen Terra Art Projects.

In voorbereiding op de oplevering van het project hebben 4 leden van VAC Zoetermeer een bouwbezoek gebracht en Franx in het bijzonder wat aanvullingen voor het invalidetoilet gegeven. De VAC heeft namelijk geadviseerd over de plaats voor het verschonen van een baby en de plaats van hygiënische zaken, als zeepdispenser; papierautomaat, afvalbakken, type wastafelkraan, spiegel en extra beugels op de deur om de deur eenvoudiger te sluiten bij een toiletbezoek.

Tevens heeft de VAC aangegeven om het personeel te instrueren bij alarmmelding invalidetoilet.

Wij danken Monique Kievits en operationeel directeur Ed Bourkan van Franx om VAC te betrekken bij de ontwikkeling en afronding van dit bijzondere project. En wensen hen veel succes.

Eerste tekening Franx

5.2 Adviezen

Project : 67 Appartementen Weidse Weelde Oosterheem
Opdrachtgever : ERA Contour
Architect : INBO-architecten
Betreft : Concept tekeningen 27-1-2021
VAC-nummer : 21-01

Project : 25 woningen Noordrand veld 3 Oosterheem
Opdrachtgever : MRP
Architect : Ten Brinke bouw
Betreft : DO 22-9-2020
VAC-nummer : 21-02

Project : 67 appartementen deelgebied C Palenstein
Opdrachtgever : Vidomes
Architect : Steenhuis Bukman Architecten
Betreft : VO 8-2-2021
VAC-nummer : 21-03

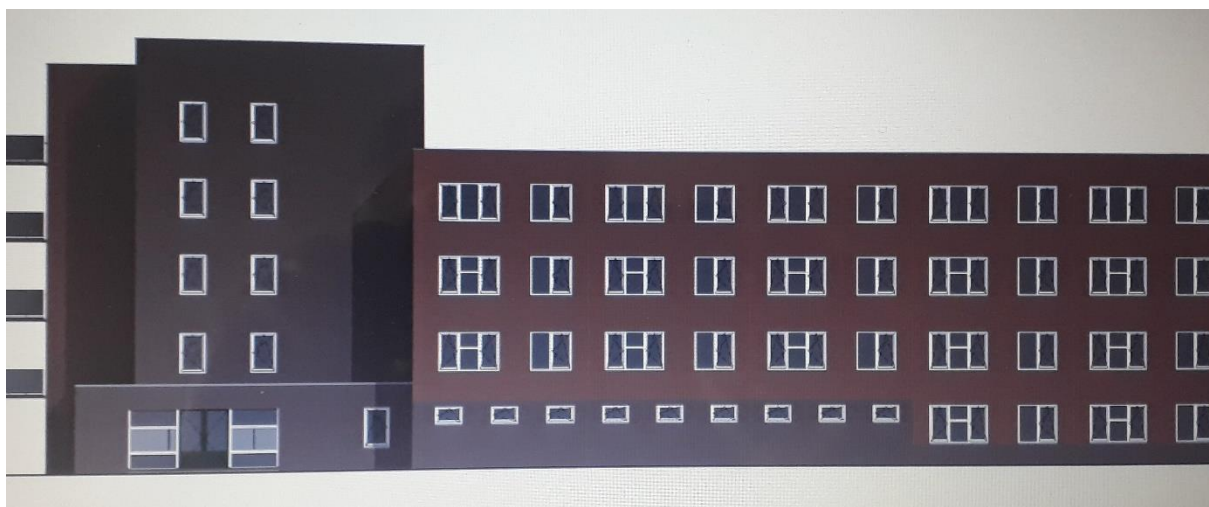

Project : Inrichting omgeving appartementen Noordrand 2
Opdrachtgever : Gemeente Zoetermeer
Architect : Gemeente Zoetermeer
Betreft : VO 2-3-2021
VAC-nummer : 21-04

Project : 46 appartementen vlek G Palenstein
Opdrachtgever : DGW
Architect : Van Maurik Architecten Den Haag
Betreft : VO 19-1-2021
VAC-nummer : 21-05

Project : 62 appartementen Kleurlaan Rokkeveen
Opdrachtgever : DGW en Waal
Architect : Heida Matsumoto
Betreft : 26-02-2021
VAC-nummer : 21-06

Project : 17 huurwoningen en 56 koopwoningen Vlek G Palenstein
Opdrachtgever : Vorm en DGW
Architect : 6D wonen
Betreft : DO d.d. 19-3-2021
VAC-nummer : 21-007

Project : 14 woningen aan de Voorweg
Opdrachtgever : De heer Schra
Architect : RoosRos architecten
Betreft : DO 8-7-2021
VAC-nummer : 21-008

Project : 53 woningen Singelbuurt Palenstein
Opdrachtgever : Heembouw
Architect : Heembouw architecten
Betreft : VO 20-5-2021
VAC-nummer : 21-09

Project : Voorlopig stedenbouwkundigplan, Edisonpark
Opdrachtgever : Synchroon, AM, DURA Vermeer
Architect : KCAP architects/ Baljon landschapsarchitect
Betreft : VO-stedenbouwkundigplan
VAC-nummer : 21-10

Project : 11 appartementen Dorpstraat 152
Opdrachtgever : Havenkade Vastgoed Leiden
Architect : Herms van den Berg Leiden
Betreft : gewijzigde tekening d.d. 26-10-2021
VAC-nummer : 21-11

Project : 12 Appartementen Zegwaartseweg 60B
Opdrachtgever : Stoneware II Hilversum
Architect : SG architecten Delft
Betreft : DO 31-5-2021
VAC-nummer : 21-12

Project : Terra Nova Gebouw A
Opdrachtgever : Breevast B.V.
Architect : ZZDP-architecten
Betreft : VO 15-9-2021
VAC-nummer : 21-13

Project : Terra Nova Gebouw B
Opdrachtgever : Breevast B.V.
Architect : ZZDP-architecten
Betreft : VO 15-9-2021
VAC-nummer : 21-14

Project : Terra Nova Gebouw C
Opdrachtgever : Breevast B.V.
Architect : ZZDP-architecten
Betreft : VO 15-9-2021
VAC-nummer : 21-15

Project : 12 Appartementen Zegwaartseweg 60B
Opdrachtgever : Stoneware II Hilversum
Architect : SG architecten Delft
Betreft : DO 16-11-2021
VAC-nummer : 21-16

6. Knelpunten uit de adviezen

Knelpunten

- De toegankelijkheid eisen worden niet altijd aangehouden met name de entree van woningen en badkamers.
- Afzuigpunt in de badkamer is, zoals gewenst, niet in de douchehoek geplaatst.
- Indeling badkamer te krap; wastafel direct achter deur, draaicirkel van 150 cm vaak niet aanwezig.
- De keukenkraan blokkeert een naar binnendraaiend raam.
- Bij woningen in bestaande verbouwde kantoren is geen brancardlift aanwezig.
- Deur naar toilet aan lange zijde en toiletdeur slot/pot-situatie is niet altijd aanwezig. Dit in verband met een betere bereikbaarheid van de bewoner die gebruik maakt van een rolstoel.
- De plaats voor de WM en WD wordt vaak niet aangegeven of geblokkeerd door grote installatie.
- Gemeenschappelijke gangen zijn vaak te smal en hebben haakse hoeken. Dit is moeilijk voor rolstoelen en brancard en voldoet niet aan toegankelijkheid.
- Bij grote woningen is vaak geen tweede toilet op de verdieping aanwezig.
- Deuren draaien vaak onlogisch en zorgen voor overlapping.
- Geen algemene invalide parkeerplaats aanwezig bij appartementsgebouwen.
- Deuren in geopende toestand blokkeren vaak de vluchtroute.
- Toegang naar bergingen (met fiets) bij appartementen is soms alleen via de hoofdentree bereikbaar.
- Vereiste ruimte naast sluitzijde voordeur van 50 of 35 cm is vaak niet aanwezig.
- Vereiste vrije ruimte van 30 cm naast het kooktoestel is vaak niet aanwezig.
- Onduidelijk of er een glazenwasinstallatie wordt toegepast bij hoogbouw met kozijnen en vaste beglazing.
- Een vrije ruimte achter voordeur van 150x150 cm of van 135x185 cm is vaak niet aanwezig.
- Onhandige plaatsing van installatiepunten.
- Tevens constateert de VAC dat woningen steeds kleiner worden van een beukmaat van minimaal 540 cm zien we steeds meer woningen die 480 en zelfs 450 cm beukmaat hebben. Wat zeker de toegankelijkheid van woningen steeds slechter maakt.

7. Samenstelling VAC Zoetermeer in 2021

Voorzitter: Anita Mans

Secretaris: Louise van den Bosch

Penningmeester: Evert van Kamp

Leden: Schalk Bontenbal

Jenifer Dorival

Wim van der Meer

Ria Meeuws

Fred Haasnoot heeft ons helaas in 2021 verlaten.

Vlnr. Wim van der Meer, Schalk Bontenbal, Jenifer Dorival, Ria Meeuws, Louise van den Bosch, Evert van Kamp en Anita Mans (voorzitter).

Samenstellers Jenifer Dorival, Anita Mans en Wim van der Meer